

7514

۱۰۰۹

۱۴۲
سکون

حقیقت بناء برقمور

نقدی بر رساله
شرح الصدور محمد بن علی شوکانی

سید حمید حسینی

سرشناسه : حسینی، سید حمید، ۱۳۵۸ - .
 عنوان قراردادی : شرح الصدور. فارسی. شرح
 عنوان و نام پدیدآور : حقیقت بناء بر قبور : نقدی بر رساله شرح الصدور محمد بن
 علی شوکانی / سید حمید حسینی.
 مشخصات نشر : قم: برگ فردوس، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۱۳۲ ص.
 شابک : ۱۲۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۷۹-۳۹-۵ :
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا.
 یادداشت: این کتاب توسط مرکز تخصصی ائمه اطهار (علیهم السلام) حوزه علمیه قم
 عنوان دیگر : تدوین شده است.
 نقدی بر رساله شرح الصدور محمد بن علی شوکانی.
 موضوع : شوکانی، محمد، ۱۷۶۰ - ۱۸۳۴ م. شرح الصدور -- نقد و تفسیر
 موضوع : سلفیه -- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
 موضوع : اهل سنت -- عقاید -- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
 موضوع : وهابیه -- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
 موضوع : زیارت و زائران -- دفاعیه‌ها و ردیه‌ها
 شناسه افزوده : شوکانی، محمد، ۱۷۶۰ - ۱۸۳۴ م. شرح الصدور. شرح
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ش ۹ ش ۴۲۲۳ / ۵ / ۵ / ۲۰۷ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷ / ۴۱۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۵۹۴۹۰

قم، میدان معلم، ساختمان مرکز فقهی، طبقه همکف، مرکز تخصصی ائمه اطهار (علیهم السلام)

۰۲۵۳۷۷۳۳۵۳۵ - داخلی ۱۲۰ - فکس ۰۸۹۷۸۲۰۷۷ - ۰۲۱

سایت: WWW.AEMEHATHAR.COM

نام کتاب: حقیقت بنا بر صدور

مؤلف: سید حمید حسینی (استاد، پژوهشگر و دانش آموخته مرکز تخصصی ائمه اطهار (علیهم السلام))

ناشر: انتشارات برگ فردوس

چاپ: مرکز تخصصی ائمه اطهار (علیهم السلام)

نوبت چاپ: اول - صفحه و قطع: وزیری ۱۳۱ ص - ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۷۹-۳۹-۵

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

(کلیه حقوق برای مرکز تخصصی ائمه اطهار (علیهم السلام) محفوظ است)

www.Ketab.ir

فهرست مطالب

۱۱		مقدمه
۱۳		فصل اول: کلیات
۱۵		گفتار اوّل: مفهوم سلف و سلفی‌گری
۱۵		معنای لغوی سلف
۱۶		مفهوم اصطلاحی سلفیه
۲۱		گفتار دوّم: یمن و سابقه مذهبی آن
۲۱		سابقه تشیع
۲۳		اسلام و تشیع در یمن
۲۴		یمنی‌ها در عصر خلفا
۲۵		یمنی‌ها در عصر امام علی علیه السلام
۲۹		گفتار سوّم: تشکیل زیدیه
۳۰		زیدیه در یمن
۳۲		اصول اعتقادی مذهب زیدیه
۳۳		فرق زیدیه در کتب تاریخ عقاید
۳۳		تاریخ پیدایش سلفی‌گری در زیدیه

- گفتار چهارم: زندگینامه شوکانی ۳۷
- ولادت ۳۷
- تحصیل ۳۷
- شوکانی و قضاوت ۳۸
- مذهب و عقیده ۳۸
- مذهب فقهی شوکانی ۳۸
- مذهب اعتقادی شوکانی ۳۹
- شوکانی و همراهی او با وهابیت ۴۰
- شوکانی و شیعیان ۴۰
- شوکانی و فتنه‌های صدر اسلام ۴۱
- اساتید شوکانی ۴۲
- شاگردان شوکانی ۴۲
- تألیفات شوکانی ۴۳
- وفات ۴۳
- فصل دوم: نقد و بررسی رساله شرح الصدور ۴۵
- شوکانی و رساله شرح الصدور ۴۷
- بررسی و نقد کلام شوکانی ۴۸
- بدعت در لغت و اصطلاح ۵۰
- قرآن و ساختن گنبد و بارگاه ۵۱
- ادله شوکانی برای اثبات حرمت ساخت گنبد و بارگاه بر روی قبور ۵۷
- دلیل اول: اتفاق امت ۵۷
- سیره مسلمانان ۶۰

۱. مزار حمزه علیه السلام	۶۱
۲. گنبد عباس عموی پیامبر و ائمه بقیع علیهم السلام	۶۳
۳. گنبد ام حبیبه	۶۳
۴. بارگاه سلمان فارسی	۶۵
۵. بارگاه امام رضا علیه السلام	۶۵
۶. بارگاه امام کاظم علیه السلام و امام جواد علیه السلام	۶۵
۷. بارگاه ابو ایوب انصاری	۶۶
۸. بارگاه مالک بن انس	۶۶
۹. بارگاه ابو حنیفه	۶۶
۱۰. بارگاه امام شافعی	۶۸
۱۱. بارگاه احمد بن حنبل	۶۹
۱۲. بارگاه امام بخاری	۶۹
شوکانی و فتوای علما	۷۲
شوکانی و کراهت تحریمی	۷۴
دلیل دوم احادیث	۷۵
الف: روایاتی که از مسجد قرار دادن قبور نهی می‌کند	۷۵
ب: روایت ابی الهیاج	۸۱
واژه‌شناسی لفظ مشرف و تسویه	۸۳
تسطیح یا تسنیم قبرها	۸۶
ج: روایت جابر بن عبدالله	۸۷
نقد و بررسی روایت جابر	۸۹
نقد و بررسی دلالت	۸۹

- اشکال اول ۸۹
- الف: تقدیم و تأخیر فقرات ۹۰
- ب: اضطراب از جهت لفظ ۹۰
- اشکال دوم ۹۰
- روایت اتخاذ قبر به عنوان بت ۹۵
- دلیل سوم: ادعای پرستش و عبادت و وقوع در شرک ۹۹
- جمع بندی ۱۰۶
- کتاب نامه ۱۰۹

پیش‌گفتار

وهابیت این فرزند نامشروع استعمار به دنبال تخریب دین و تهی نمودن آن است.

آنان با واقعیت عینی دین و آنچه که از ابتدا در زمان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به عنوان اسلام تحقق یافته است مخالفت دارند. آنان از هیچ کوششی برای از بین بردن اصل دین و نمادهای آن دریغ نمی‌کنند.

یکی از نمادهای دین مسئله ساخت گنبد و بارگاه بر روی قبور انبیاء و اولیاء است که در طول تاریخ اسلام مسلمانان شاهد گنبد و بارگاه بر روی قبور بودند اما وهابیت با شرک قلمداد کردن آن به تخریب قبور ساخته شده پرداخت.

یکی از کسانی که قائل به تخریب گنبد و بارگاه است محمد بن علی شوکانی است که با نوشتن کتاب «شرح الصدور» عقیده خود در این باره را بیان کرد.

با توجه به ادله قرآنی و روایی و... بر آن شدیم تا به نقد این کتاب پرداخته و زوایای مختلف این مسئله را مورد بررسی قرار دهیم. کتاب پیش روی به نام «حقیقت بناء بر قبور» به نقد نظریات شوکانی در این مسئله پرداخته است.

مرکز تخصصی ائمه اطهار علیهم السلام تحت اشراف دفتر مرجع فقید حضرت آیه الله العظمی فاضل لنکرانی رحمته الله به عنوان مدافع حریم اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام تلاشهای شایان تقدیری در این زمینه ها انجام داده است. ضروری است از حمایتهای حضرت آیه الله محمدجواد فاضل لنکرانی که همیشه مشوق پژوهشگران این مرکز بوده اند تقدیر نمایم. همچنین از رهنمودهای حجة الاسلام والمسلمین حسین حبیبی تبار مدیریت مرکز تخصصی ائمه اطهار علیهم السلام که خالصانه در این راه قدم برمی دارد و همه عزیزانی که ما را در این امر یاری کردند، صمیمانه تشکر نمایم.

سید حمید حسینی آملی

مقدمه

پس از آنکه ابن تیمیه در قرن هفتم اندیشه‌های انحرافی خود را مطرح کرد با مخالف‌های جدی از طرف بزرگان هم‌کیش خود مواجه شد و با مرگ او و شاگردش ابن قیم جوزیه، افکار و پندارهای او به‌بوته فراموشی سپرده شد. تا اینکه محمد بن عبدالوهاب در قرن دوازدهم افکار ابن تیمیه را دوباره مطرح کرد.

زیدیه سلفی هم از جمله نخستین کسانی بودند که به نشر مبانی سلفی ابن تیمیه پرداختند؛ و قرن سیزدهم را می‌توان قرن شکوفایی جریان زیدی سلفی قلمداد کرد. از مهم‌ترین شخصیت‌های برجسته زیدی، سلفی در قرن سیزدهم، محمد بن علی شوکانی است. وی به‌مانند برخی دیگر از مجتهدین زیدی با مذهب زیدی مخالفت کرده و به اهل سنت متمایل شد؛ و درنهایت با تأییرپذیری از افکار ابن تیمیه، به پیروی از او پرداخت و با انتصاب در منصب قضاوت توانست بدون هیچ محدودیتی به تبیین و گسترش و ترویج اندیشه‌های سلفی بپردازد. شوکانی که راه سلفیه و ابن تیمیه را در پیش گرفته بود با قبول تمام

افکار او در تحریم بناء بر قبور، رساله‌ای به نام شرح الصدور نوشت و در آن به بیان ادله تحریم بناء بر قبور پرداخت. با توجه به اینکه تاکنون نقدی بر این رساله نوشته نشده است این نوشتار در دو فصل به بررسی و نقد آن می‌پردازد.

فصل اول اشاره‌ای کوتاه به مفهوم سلف و سپس به گوشه‌هایی از زندگانی شوکانی می‌پردازد و فصل دوم به بررسی و نقد رساله شرح الصدور اختصاص دارد.